

[Uitzending 396: 1 Koningen 18:17 t/m 46]

In de vorige uitzending hebben we gelezen dat de HERE Elia opdracht geeft zijn schuilplaats te verlaten en naar koning Achab moet gaan. De tijd is gekomen dat de HERE opnieuw regen zal geven. Elia doet wat de HERE hem heeft gezegd en keert terug naar Israël.

Ondertussen had Achab het hoofd van zijn hofhouding (Obadja) bevel gegeven samen met hem het land door te trekken, op zoek naar water en gras. Terwijl Obadja onderweg is, komt hij plotseling Elia tegen. Na een gesprek met Elia gaat Obadja koning Achab halen. De ruime aandacht die uitgaat naar Obadja laat zien dat, hoewel het volk als geheel de HERE heeft verlaten, er nog steeds Israëlieten zijn die Hem trouw zijn gebleven.

Als Achab bij Elia komt, verwijt hij Elia Israël in het ongeluk te hebben gestort.

1 Koningen 18 vers 17 en 18:

Toen Achab hem zag riep hij: **Zo, daar bent u dus: de man die deze ramp over Israël heeft gebracht! Niet ik heb deze ramp over Israël gebracht, zei Elia rustig, maar u en uw familie hebben geweigerd de HERE te gehoorzamen en hebben in plaats van Hem Baäl aanbeden.**

Elia verwerpt de aanklacht van Achab. Niet hij, maar Achab en zijn familie, zijn verantwoordelijk voor de droogte en hongersnood. Zij hebben de geboden van de HERE verlaten en zijn Baäl gaan dienen. Zonder Achabs reactie af te wachten, geeft hij hem de opdracht een volksvergadering te beleggen op de berg Karmel, waarbij ook al de profeten van Baäl en Asjera aanwezig moeten zijn. De berg Karmel is een relatief vochtig gebied, waar de macht van de regengod Baäl het grootst zou moeten zijn. Op de Karmel zal de grote confrontatie plaatsvinden.

1 Koningen 18 vers 19:

Laat alle Israëlieten samenkomen bij de berg Karmel, samen met alle 450 profeten van Asjera, die door Izebel worden ondersteund. Achab roept alle Israëlieten en de profeten samen op de Karmel. 1 Koningen 18 vers 20 en 21: **Achab riep daarop het hele volk en alle profeten samen bij de berg Karmel.**

Elia richtte toen het woord to hen. Hoelang blijft u nog op twee gedachten hinken? vroeg hij het volk. Als de HERE uw God is, volg Hem dan. Maar als Baäl god is, moet u die volgen! Maar het volk zweeg.

Op de Karmel spreekt Elia het volk toe. Retorisch vraagt hij hoe lang zij nog menen naast de HERE Baäl te kunnen dienen. Zij moeten een keuze maken: de HERE of Baäl? De woorden van Elia doen denken aan de oproep die Jozua deed in Joz.24. Bij die gelegenheid riep Israël uit de HERE te willen dienen maar nu blijft het stil. Het volk gaat de beslissing uit de weg, ze willen geen keuze maken tussen de HERE en Baäl. Het hinken op twee gedachten doet denken aan onze uitdrukking: *van twee walletjes eten*. Daarmee komt deze geschiedenis ook dicht bij onze werkelijkheid. Ook vandaag is er op dat gebied veel verleiding en verzoeking. Een dubbele moraal bij christenen is vaak voor niet-christenen de oorzaak dat ze niets met een kerk of de HERE God te maken willen hebben.

Hoelang blijft u nog op twee gedachten hinken? Maar het volk zweeg.

1 Koningen 18 vers 22 t/m 24:

Elia ging verder: Ik ben de enig overgebleven profeet van de HERE, maar Baäl heeft 450 profeten! Breng twee jonge stieren hier. De profeten van Baäl mogen er één uitkiezen, hem in stukken snijden en die op het hout van het altaar leggen, echter zonder het hout aan te steken. Ik zal dan de andere jonge stier klaarmaken en hem op het hout van het altaar van de HERE leggen, ook zonder het hout aan te steken. Bid dan tot uw god en ik zal tot de HERE bidden. De god die antwoordt door met vuur het hout aan te steken, is de ware God! Iedereen ging akkoord met deze proef.

Daarop stelt Elia een regelrechte confrontatie voor. Twee stieren zullen als offer worden bereid en op het altaar worden gelegd, maar nog niet worden aangestoken. De profeten van Baäl zullen Baäl aanroepen en Elia zal de HERE aanroepen. De God die zelf het offer zal ontsteken en zo met vuur zal antwoorden, zal zich werkelijk als God hebben betoond. Een dergelijke krachtmeting heeft de instemming van het volk.

De reactie van de profeten van Baäl wordt niet gegeven, maar ook zij zullen zonder moeite hebben ingestemd met het voorstel.

Niet alleen regen, maar ook storm en bliksem werden gerekend tot het machtsgebied van Baäl. De profeten van Baäl waren zeker van mening dat als er iemand in staat was om met vuur van de hemel te antwoorden, dan was dat Baäl.

Luisteraar, u zou bij deze geschiedenis kunnen denken dat een mens vandaag zoiets niet meer kan meemaken. Maar, ik denk van wel. Mogelijk niet op dezelfde manier als in de tijd van Elia maar toch zeker op een manier waardoor je weet dat er maar één God is, de God van Israël. De Vader van de Here Jezus Christus. Geloven in God is niet te vergelijken met een rondtasten in het donker. Het berust op concrete feiten en gebeurtenissen. De redding van een mens hangt af van Gods genade en het vertrouwen dat hij of zij stelt in Christus.

1 Koningen 18 vers 25 t/m 28:

Elia wendde zich tot de profeten van Baäl en zei: Gaat u maar voor, want u bent met zovelen. Kies een van de stieren, maak hem klaar en roep uw god aan. Maar steek het hout zelf niet in brand. Zij maakten een van de jonge stieren klaar en legde hem op het altaar. Daarna riepen zij de hele morgen Baäl aan met de kreet: O Baäl, luister naar ons! Maar er kwam geen enkel antwoord. Toen begonnen zij om het altaar te dansen. Rond het middaguur begon Elia spottend commentaar te leveren. U zult wat harder moeten schreeuwen, zei hij, om de aandacht van uw god te trekken. Misschien is hij met iemand anders aan het praten of is hij ergens druk mee bezig. Wacht! Misschien is hij op reis. Of zou hij slapen? Dan moet u hem wakker maken. Zij begonnen nog harder te schreeuwen en, zoals hun gewoonte was, zichzelf met messen en zwaarden te snijden tot het bloed uit hun wonden gutste.

Zeker van zijn zaak laat Elia eerst de profeten van Baäl een stier uitkiezen en als offer bereiden, aangezien zij in de meerderheid zijn. Heel de morgen en middag roepen zij Baäl aan, hinkend om het altaar, maar tevergeefs. Baäl geeft geen antwoord. Naarmate de tijd verstrijkt, maakt Elia de confrontatie nog venijniger.

Hij bespot de profeten, zij moeten harder roepen, Baäl is immers een god? Hij is vast in gepeins verzonken of heeft zich afgezonderd of misschien is hij op reis. Het zou ook kunnen dat hij slaapt en dan moet hij nog wakker worden gemaakt. De bijtende spot van Elia accentueert de machteloosheid van Baäl. De profeten van Baäl laten zich nog verder ophitsen. Ronddansend om het altaar kerven zij zichzelf tot bloedens toe. Uiteindelijk raken zij in de loop van de middag geheel in extase, maar Baäl reageert niet. De Baäl profeten willen met hun insnijdingen medelijden bij hun god Baäl proberen op te wekken.

Op de Karmel woedt een strijd tussen licht en duisternis, tussen de HERE en Satan. Elia staat (als een eenling) op de berg Karmel. Het is goed om te weten dat vanaf de berg Karmel de baai van Haïfa en de Middellandse zee is te zien.

1 Koningen 18 vers 29 en 30:

De hele middag bleven ze schreeuwen en hielden vol tot het tijd werd voor het avondoffer. Er kwam geen antwoord, geen stem, helemaal niets.

Toen riep Elia naar het volk: Kom dichterbij! Iedereen verdrong zich rondom hem, toen hij het vernielde altaar van de HERE overeind zette.

Elia treft voorbereidingen voor het offer voor de HERE. Daartoe vraagt Elia het volk dichterbij te komen, zodat men goed kan zien wat hij doet en het volk er zeker van kan zijn dat Elia hen niet misleidt. Elia herstelt een ouder altaar van de HERE, dat omver was gehaald. Waarschijnlijk op bevel van Izebel.

Met twaalf stenen (naar het getal van het aantal stammen van Israël) bouwt Elia het altaar weer op. Zo wordt symbolisch tot uiting gebracht dat wat hier gebeurt betrekking heeft op heel Israël. De twaalf stammen worden als één geheel benaderd, ondanks de verdeling in een Twee- en Tienstammenrijk. Het wordt extra benadrukt door de verwijzing naar Israël (de nieuwe naam van stamvader Jacob. Van een altaar, bestaande uit twaalf stenen, met een vergelijkbare symbolische functie, is ook sprake in Ex.24.

1 Koningen 18 vers 31 t/m 35:

Elia pakte twaalf stenen, één voor elke stam van Israël, en gebruikte die om het altaar van de HERE opnieuw op te bouwen.

Daarna groef hij rond het altaar een brede greppel. Hij stapelde het hout op het altaar, sneed de jonge stier in stukken en legde die op het hout.

Vul vier kruiken met water, zei hij, en giet het water over het offervlees en het hout. Nadat zij dat hadden gedaan, zei hij: Doe het nog maar een keer.

En dat deden zij. Doe het nog maar een keer. En voor de derde keer gooiden zij water over het altaar, zodat het water eraf liep en de greppel vulde.

Rondom het altaar maakt hij een brede goot. Daarna maakt Elia het offerdier klaar en legt het op het altaar. Vervolgens laat Elia tot drie maal toe vier kruiken water over het altaar gooien, zoveel dat het offer en het altaar doordrenkt zijn van water en de goot om het altaar helemaal vol water staat.

Waarom goot hij zoveel water over het altaar? Luisteraar, het is omdat God alleen het onmogelijke kan doen. Het antwoord van de HERE zal overduidelijk zijn. Niemand mag denken dat er toeval in het spel is. En Elia? Hij had geleerd om op de HERE te vertrouwen. Herinnert u zich hoe hij aan de beek Kerit stond, die zag opdrogen en wist dat er geen water meer was.

En bij de weduwe van Sarefat en haar zoon zag hij de bodem van een leeg meelvat. Elia moest leren dat wanneer alles op was de HERE erin gaat voorzien. Zo stond hij daar bij het natte altaar met een glimlach op zijn gezicht – ik denk dat Elia gevoel voor humor had, maar de HERE ook. 1 Koningen 18 vers 36 en 37:

Op die tijd dat gewoonlijk het avondoffer werd gebracht, liep Elia naar het altaar en bad: O HERE, God van Abraham, Isaäk en Israël, laat vandaag zien dat U de God van Israël bent en ik uw dienaar ben, laat zien dat ik dit alles op uw bevel heb gedaan! O HERE, geef mij antwoord. Verhoor mijn gebed, zodat deze mensen zullen erkennen dat U God bent en dat U hen tot Uzelf terugbrengt.

Als de tijd voor het avondoffer is aangebroken, stapt Elia naar voren en gaat in gebed tot de HERE. Elia spreekt de HERE aan als '**God van Abraham, Isaäk en Israël**'. Door op die manier in zijn gebed te verwijzen naar het begin van Israëls geschiedenis, is duidelijk aan wie de Israëlieten toebehoren. Zij behoren niet toe aan de Kanaänitische god Baäl, maar aan de HERE, de God van de aartsvaders uit wie het volk Israël is voortgekomen.

Elia bidt dat de Israëlieten de HERE ook als God zullen erkennen en hem als Zijn profeet, die handelt naar het woord van de HERE.

Net als de profeten van Baäl deden, vraagt Elia de HERE hem te antwoorden, opdat de Israëlieten overtuigd zullen zijn dat er maar één God is. De HERE is anders dan Baäl. Hij bezit werkelijk goddelijke macht en wil dat hun harten Hem opnieuw zullen zijn toegewijd. Het gebed van Elia maakt duidelijk dat hij op geen enkele manier eigenmachtig in staat is het wonder te bewerken. Elia treedt hier op in de naam van de HERE. Dat de derde aartsvader 'Israël' wordt genoemd en niet 'Jacob' is in overeenstemming met vs.31 en onderstreept dat het hier om de stamvaders van het volk gaat. Elia doet alles in overeenstemming met de HERE.

Dat mag een les voor ons zijn. Vaak maken wij plannen en nemen besluiten en vragen dan (met eerbied gesproken) of de HERE de plannen en besluiten wil zegenen. De Bijbel laat op vele plaatsten zien dat ons bidden eerder moet plaatsvinden, **vóór** het maken van plannen en het nemen van besluiten. Een gelovige moet wandelen in de wegen van de HERE om Zijn zegen te ontvangen. Elia bidt tot eer en verheerlijking van God en de HERE geeft op een bijzondere wijze antwoord.

1 Koningen 18 vers 38 t/m 40:

Toen schoot plotseling vuur vanuit de hemel naar beneden en verbrandde de jonge stier, het hout, de stenen en het stof en verdampte zelfs het water dat in de greppel stond. Toen de mensen dat zagen, vielen zij met hun gezicht naar beneden op de grond, en schreeuwden: De HERE is God! De HERE is God! Elia droeg hun op de profeten van Baäl gevangen te nemen. Laat er niet één ontsnappen, beval hij. Zij grepen alle profeten en Elia nam hen mee naar de beek Kison, waar hij hen allemaal liet doden.

Anders dan bij Baäl, blijft **bij de HERE** het antwoord niet uit. Een bliksemschicht schiet uit de hemel en verteert het offer, het hout, ja zelfs de stenen en de aarde. Ook het water in de goot kan het vuur niet tegenhouden, maar verdampt direct. Nu blijkt niet Baäl over bliksemschichten te beschikken, maar de HERE.

Ook bij de inwijding van het altaar in de tabernakel (Lev.9) en de tempel(2Kron.7) daalde vuur uit de hemel neer op een altaar.

Hier gaat het niet om de legitimatie van een altaar voor de HERE (er blijft niets van het altaar over) maar om een indrukwekkend ingrijpen van God, die zich HEER betoont over natuur-krachten waarvan de mensen dachten dat ze aan Baäl toebehoorden. Er is ook geen sprake van een verschijning van de HERE die met vuur gepaard gaat, zoals in Ex.3 en 19. Nee, de HERE heeft Baäl overtuigend verslagen.

En de Israëlieten? **Toen de mensen dat zagen, vielen zij met hun gezicht naar beneden op de grond, en schreeuwden: De HERE is God! De HERE is God!** Zij geven alsnog antwoord op de vraag die Elia hun eerder had gesteld (vs.21) en erkennen de HERE als hun God (Deut.32 en Jes.43). De profeten worden in opdracht van Elia meegenomen naar het nabijgelegen Kisondal en daar werden de profeten van Baäl en Asjera terechtgesteld, niet één mocht er ontsnappen. Daarmee voert Elia de bepalingen uit die de HERE in zijn wet (in Deutr.13) heeft geboden.

In onze maatschappij wordt godsdienstige beleving in toenemende mate gekenmerkt door vermenging van elementen uit verschillende godsdienstige tradities, ideologieën en bronnen van spiritualiteit.

Uit de confrontatie tussen Elia en de profeten van Baäl en Asjera blijkt zonneklaar dat de dienst aan de HERE een dergelijke godsdienstige vermenging volkomen uitsluit, en een exclusieve toewijding vraagt. De HERE, de God van Abraham, Isaäk en Jacob, de Vader van de Here Jezus Christus is niet de combineren of te vermengen met een ander geloof of godsdienst. Dat blijkt zowel uit het OT (Ex.20) alsook uit het NT, Mattheüs 6 vers 24: **U kunt niet twee heren dienen. Want u zult de ene haten en de andere liefhebben, of omgekeerd. Zo kunt u ook niet God dienen en tegelijk (de Mammon) uw hart op het geld zetten.**

1 Koningen 18 vers 41:

Tegen Achab zei hij (Elia): Ga maar vast en geniet van een goede maaltijd, want ik hoor het geruis van een stortregen naderen.

Dan keert Elia zich tot Achab, die ook op de Karmel aanwezig was. Zijn rol in de gebeurtenissen wordt niet vermeld, maar hij heeft de gang van zaken in elk geval niet tegengehouden. Elia zegt hem te eten en te drinken, want de stortregens zijn in aantocht. Toen Israël zich bekeerde tot de HERE kwam de regen en daarmee de zegen. 1 Koningen 18 vers 42 t/m 45:

Daarop liet Achab een feestelijke maaltijd klaarmaken. Maar Elia klom naar de top van de berg Karmel en lag een tijd languit op de grond, daarna boog hij ineens met zijn hoofd tussen zijn knieën. Na een tijdje zei hij tegen zijn dienaar: Kijk eens in de richting van de zee. De dienaar deed dat, maar kwam terug bij Elia en zei: Ik heb niets gezien. Elia zei: Ga nog maar een keer kijken en dan nog een keer en nog een keer, zevenmaal. Tenslotte, bij de zevende keer, zei zijn dienaar tegen hem: Ik zag een kleine wolk, zo groot als een mannenhand, uit de zee opstijgen. Elia riep: Ga snel naar Achab en zeg hem in zijn rijtuig te stappen en naar huis te gaan, anders zal de stortregen hem tegenhouden! En inderdaad, kort daarna verduisterde grote regenwolken de hemel en een harde wind voerde een zware stortregen aan. Achab reed snel weg naar de stad Jizreël.

Achab doet wat Elia zegt en laat een feestelijke maaltijd klaarmaken. Elia klimt zelf verder de berg op. Hij heeft in geloof aangekondigd dat er stortregens komen, maar zelf is hij niet in staat deze te geven. Alleen de HERE heeft macht over de natuur. Daarom knielt Elia neer en bidt hij tot de HERE. Zijn knecht geeft hij de opdracht verder de berg op te gaan, waar hij een beter uitzicht heeft, om te kijken of hij al een wolkje ziet. Maar de lucht blijft blauw. Tot zevenmaal toe moet de knecht van Elia steeds gaan kijken en dan komt er verandering: hij ziet een klein wolkje, niet groter dan een hand. Snel stuurt Elia zijn knecht naar Achab om hem te zeggen dat hij zich moet haasten om de regen voor te blijven. Elia heeft niets teveel gezegd. Plotseling wordt de lucht zwart en begint het te stortregenen.

Opnieuw blijkt dat niet de regengod Baäl, maar de HERE de macht heeft over alle leven en vruchtbaarheid. Zo eindigde de droogte op dezelfde manier als het was begonnen – op bevel van de man van God, Elia.

1 Koningen 18 vers 46:

Maar de HERE gaf Elia speciale kracht, zodat hij vóór de wagen van Achab uit kon rennen naar de ingang van de stad.

De HERE geeft Elia speciale kracht, zodat de profeet voor de wagen van de koning uitrent tot aan de weg naar Jizreël. Zo treedt de profeet van de HERE op als heraut voor koning Achab.

Het NT verwijst naar het gebed van Elia als een eenvoudig gebed van een mens zoals wij (Jak.5). Gelovigen mogen leven in het vertrouwen dat de HERE die het gebed van Elia verhoorde, ook vandaag zijn kinderen kan en wil verhoren.

In de volgende uitzending lezen we verder over Elia en zullen we hem ontmoeten in zijn menselijke zwakheid. We lezen dan 1 Kon.19 en 20.